

Kateřina Kleinová: Osídlení doby bronzové na lokalitě Vinoř-V Žabokřiku. Ústav pro pravěk a ranou dobu dějinnou/Ústav pro archeologii FF UK, Praha 2013. 95 stran textu, 2 obr., 2 grafy a 5 tabulek v textu, příloha: 3 mapy, 5 plánů, 30 obr. (terénní fotodokumentace), 73 Tab. (plány a řezy objektů, kresby typických movitých nálezů), 46 fotografií movitých nálezů, 33 s. databáze keramiky (včetně heslářů).

Diplomové práce zpracovávající sídliště období popelnicových polí – ve středních Čechách kultury knovízské a štitarské – jsou v poslední době stále častější. Je to dobře, protože tento fond se dlouhodobě vyznačuje nepříznivým poměrem počtu lokalit známých, prozkoumaných, zpracovaných a publikovaných. Příčinou je především obtížně zvládnutelný objem keramického fondu. Ke zlepšení situace přispívá i předložená diplomová práce Kateřiny Kleinové, která zpracovala jedno z nejnověji zkoumaných sídlišť knovízské kultury na území hl. m. Prahy – v poloze „V žabokřiku“ u Vinoře. Záchranný výzkum na místě plánované výstavby kolonie rodinných domů, resp. jeho 2. etapu v l. 2011-2012, která je předmětem zpracování, vedl J. Řídký z ARÚ AV ČR Praha. Krátká doba od výzkumu ke zpracování je vždy výhodou, zejména je-li možno konsultovat s vedoucím výzkumu. Zde šlo navíc o prakticky „monokulturní“ lokalitu (jakkoli nebyla prozkoumána v úplnosti), což umožnilo vyhodnotit i nálezy, které nejsou samy o sobě jednoznačně datovatelné, a získat tak komplexnější obraz osídlení. K. Kleinová se s úkolem vyrovnala s příkladnou pilí a výsledky jsou dále využitelné.

Práce má logické členění, obsahuje náležitosti odborného pojednání. V *Úvodu* autorka řádně vysvětluje souvislosti výzkumu, volbu tématu, východiska a předpoklady zpracování. Následuje popis přírodních podmínek na lokalitě a solidně zpracovaný přehled pravěkého osídlení na základě stávajícího stavu poznání (s důrazem na dobu bronzovou a halštatskou) včetně dějin archeologického bádání ve Vinoři a okolí. Snad až příliš rozsáhlý vzhledem k zadání práce, nicméně zajímavý je exkurs o středověkém osídlení Vinoře. V další kapitole se autorka podrobněji věnuje knovízské kultuře, vývoji a stavu jejího poznání; soustředila se na relativní chronologii (vychází především z nejnovější publikace L. Smejtky o Kněževsi), s ohledem na téma své práce pak také na problematiku sídlišť a pohřbívání (pro úplnost by měly být uvedeny práce M. Slabiny z r. 1978 a 1993, jinak autorka zpracovala příslušné partie řádně a s využitím klasické starší i nejnovější literatury).

Navazující kap. 4 již pojednává přímo o zkoumané lokalitě – autorka podrobněji představuje průběh a metodu výzkumu včetně obtíží, s nimiž se vedení potýkalo a které měly vliv na možnosti, rozsah a kvalitu výzkumu. Již téměř automaticky působí tristní údaj, že stavebník zemní práce řádně neoznámil a bez archeologického dohledu provedl skrývku ornice a další výkopy, terén byl navíc poničen již předchozími zásahy, a zkoumaná situace je proto neúplná (pouze spodky hlubších objektů zahloubené do podloží). Radostným překvapením je proto zjištění konsistentního půdorysu domu sloupové konstrukce, nemluvě o zbytcích dalších staveb, které umožnily vymezit obytnou a hospodářskou část sídliště. Zahloubené objekty jsou zpracovány standardně (obecný úvod do problematiky a třídění, katalog, popis a rozbor nálezů), zvláštní pozornost je věnována půdorysu domu a jeho srovnání s analogickými nálezy z jiných lokalit. Kap. 5 pak obsahuje popis a rozbor keramického souboru – nechybí úvodní popis metody zpracování a struktury databáze. Kladně je třeba hodnotit i podkapitolu o problematických aspektech zpracování. Popsány a analysovány jsou druhy a typy výzdoby, druhy nádob, autorka se podrobněji zastavuje u specifických nálezů – nádoby s otvorem ve dně („dušník“/„otvor pro duši“ je ovšem pouze samotný otvor, nikoli celá nádoba resp. její část) a zejména souboru závaží (kap. 5.2; partii považují za jednu z nejpřínosnějších částí práce s ohledem na stále nedostačující stav zpracování těchto artefaktů). Stejně poctivě je popsán a vyhodnocen soubor mazanice a kamenných artefaktů. Kap. 6 (diskuse) a

7. (závěr) dokládají, že K. Kleinová je schopna o nálezech uvažovat na odborné úrovni, uvědomovat si omezení a samostatně formulovat závěry.

Soupis literatury (str. 87-94) je dostatečně rozsáhlý a obsahuje (až na uvedené výjimky) rámcově všechnu relevantní literaturu. Citace jsou zpravidla v pořádku; na s. 23 je zřejmě omylem chybně citován název Böhmovy práce *Základy hallstattské „kultury“ v Čechách* (správně má být „periody“; také v názvu 3. stupně má být Jenšovice m. dnešního Jenišovice).

Formální úpravě práce nelze víceméně nic vytknout. Text má odpovídající grafické řešení. Vyobrazení jsou ve velmi dobré technické i odborné kvalitě, kresby keramiky jsou na vysoké úrovni. Jediným nedostatkem je, že u části fotografií a kreseb chybí uvedení autorství.

Po stránce jazykové je práce na dobré úrovni, autorka se vyjadřuje patřičným způsobem, až na výjimky se nevyskytují chyby (s. 32 „mimo“ s 2. p. místo se 4.) ani překlepy.

Předložená práce podle mého názoru splňuje nároky kladené na diplomovou práci a proto ji doporučuji k obhajobě. Práci navrhuji hodnotit známkou výborně.

V Praze dne 19. srpna 2013

PhDr. Zuzana Bláhová, Ph.D.

Literatura:

Slabina, M. 1978: Pohřební ritus a výbava hrobů knovízské kultury, ČNM-HM 147, 1-19.

Slabina, M. 1993: Sídliště a dům kultur okruhu hornodunajských popelnicových polí v Čechách, *Muzeum a současnost* 12, 7-37.

Smejtek, L. 2007-2011: Osídlení z doby bronzové v Kněževsi u Prahy 1-3. Praha.